

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

24 лютого 2005 року

№7 (2701)

10 лютого у приміщенні Українського інституту інформаційних технологій в освіті відбулося розширене засідання Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України. У ньому взяли участь ректори та проректори з наукової роботи з 18 міст України (Вінниця, Дніпропетровськ, Донецьк, Житомир, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Київ, Луганськ, Луцьк, Львів, Одеса, Полтава, Севастополь, Суми, Тернопіль, Харків, Черкаси, Чернівці). На засіданні розглянуто питання "Про стан та проблеми організації наукових досліджень в університетах Міністерства освіти і науки України".

У роботі зібрання взяли участь М.К.Родіонов – народний депутат України, заступник голови Комітету ВР України з питань науки і освіти, А.М. Гуржій – перший заступник міністра освіти і науки України, д-р Сергій Порев, заступник директора Департаменту науково-технологічного роз-

ни, наголосив, що основний науковий кадровий потенціал України працює в університетах, тому саме час доповісти уряду та Міносвіти змінити справу з вузівською наукою на краще. Для цього узгоджені пропозиції Асоціації ректорів буде передано в уряд та Міністерство освіти і науки України.

Чл.-кор. НАНУ, проректор з наукової роботи НТУУ "КПІ" М.Ю.Ільченко навів деякі цифри зі статистичних звітів: кількість кандидатів наук в Україні – 75,6 тис. осіб, з них займаються дослідницькою та викладацькою роботою 60%, причому понад третина – в навчальних закладах. 50-60% учасників наукових конференцій і авторів наукових публікацій представляють вузівську науку і т.д.

Після зацікавленого обговорення було прийнято пропозиції, які Асоціація ректорів направила до нового Уряду України, міністра освіти України.

РЕКТОРИ ПРОПОНУЮТЬ...

витку, начальник Управління координації наукових досліджень у підвідомчих організаціях Міністерства освіти і науки України.

Учасники засідання відзначили, що у вищих навчальних закладах держави зосереджений значний науковий потенціал. Унікальною є роль університетської науки як бази освіти. Але існуючий стан фінансування науки в нашій державі входить у протиріччя зі стратегічним напрямом її розвитку на інноваційний шлях розвитку, інтеграцію до світового освітнього та наукового простору, приєднання до Болонського процесу, одним із головних принципів якого є високий рівень науки в університетах та єдність освітньої та наукової діяльності.

Нестача коштів є найбільш вразливою для провідних технічних вищих навчальних закладів України, які ще зберегли наукові школи в технічних науках, мають штатних наукових працівників. Цей значний науковий потенціал дозволяє вищим навчальним закладам проводити фундаментальні та прикладні дослідження в багатьох галузях науки і техніки. Деякі дослідження можуть бути виконані тільки в окремих вищих навчальних закладах.

Втрата наукових шкіл та напрямів досліджень фундаментальної й прикладної науки у вітчизняних вищих навчальних закладах через низький рівень фінансування матиме відчутні негативні наслідки для сьогодення та майбутнього України.

Академік НАНУ М.З.Згуровський, голова Асоціації ректорів ВТНЗ Украї-

Засідання Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України

зокрема, **ректори пропонують:**

– при коригуванні Державного бюджету на 2005 рік Міністерству освіти і науки України виділити додатково кошти на університетську науку, в тому числі 115 млн. грн. для проведення фундаментальних досліджень і 27 млн. грн. – на прикладні розробки, розглядаючи це як перший етап надання належної фінансової підтримки розвитку університетської науки в Україні;

– у наступні роки забезпечити безумовне виконання законів України про освіту щодо фінансування наукової та науково-технічної діяльності в розмірі не менше 1,7% від ВВП та виділення 10% коштів від фінансування утримання вищих навчальних закладів на проведення наукових досліджень у них, зокрема, коштів для роз-

ВІТАЄМО!

Шановні ветерани Великої Вітчизняної війни, Збройних Сил, студенти і співробітники!

Рада ветеранів НТУУ "КПІ" сердечно вітає Вас із Днем захисника Вітчизни – святом, яке увібрало в себе багаті і славні ратні традиції, уособлює мужність і героїзм оборонців та визволителів рідної землі на всіх етапах її історії.

Цього дня ми знову повертаємось пам'яттю і серцем до грізних і незабутніх сторінок минулого, щоб це раз осягнути, кому зобов'язані мирним небом над головою, можливістю жити і рости дітей та онуків. Віддаємо данину шани і вдячності тим, хто 60 років тому поклав на оltар Перемоги найдорожче, хто пішов у вічність заради життя і майбутнього свого народу та всього людства.

Подвиг захисників Вітчизни – це та велика і велична правда історії, яку не створити і не переписати жодній політичній кон'юктурі, жодним змінам у сучасному мінливому світі. Це постійна школа виховання молоді, яка присвятила себе військовій професії і служить справі збереження миру у своїй країні та далеко за її рубежами. Це взірць реального, дієвого патріотизму для кожної чесної людини і свідомого громадянина, наочне свідчення єдності всіх поколінь нашого народу.

Нехай овіяне славою свято додасть Вам енергії та оптимізму приумножувати свій внесок в оборонну міць своєї держави!

З найкращими побажаннями добра, щастя, здоров'я, довгих років життя!

*Д.Л.Кузнєцов, голова ради ветеранів
Л. І.Мотузко, секретар*

витку матеріальної бази наукових досліджень;

– просити Міністерство освіти і науки вийти із законодавчою ініціативою щодо внесення змін до законів Украї-

щодо функціонування інноваційних структур різних типів, які створюються на базі університетів. Передбачити державну підтримку організації виконання інноваційних програм і

проектів у комплексах, які поєднують освіту, науку та виробництво. Спростити порядок реєстрації інноваційних проектів та інноваційних структур при університетах. Забезпечити правовий захист використання об'єктів інтелектуальної власності;

– удосконалити та визначити на законодавчому рівні систему підготовки й атестації наукових кадрів вищої кваліфікації, передбачивши, зокрема, можливість присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань провідними університетами й

науковими установами, які відомі у світі своїми науковими досягненнями;

– запропонувати Міністерству освіти і науки одну з цільових програм його діяльності зосередити на питанні стратегії розвитку університетської науки, зокрема, розвитку наукових установ, які становлять національне надбання, а також розробити порядок та умови приєднання галузевих наукових закладів до університетів;

– вважати за доцільне залучення досвідчених фахівців із університетів до складу Громадської колегії МОН з питань науки, а також до складів наукових рад із державних науково-технічних програм, різних фондів і конкурсних комісій (на паритетних засадах із науковцями академічного та галузевого секторів науки).

Інф. "КП"

Дипломи Міносвіти – переможцям олімпіад

14 лютого в урочистій обстановці на засіданні Вченої ради ректор НТУУ "КПІ" М.З.Згуровський вручив дипломи Міністерства освіти і науки України студентам нашої університету – переможцям Всеукраїнських студентських олімпіад з математики, інформаційної безпеки, опору матеріалів, української мови, обробки металів тиском, міжнародної економіки та інших.

Дипломи отримали:
студенти ММІ – Олександр Нескоромлюк, Олексій Балагурін, Віталій Кірдан, Віктор Сафронів, Любов Зоріна, Василь Лабадин, Сергій Бурба, Юлія Ковальова,

Андрій Мрочко; ФТІ – Сергій Пометун, Олександр Рибак, Андрій Фесенко, Сергій Ворох, Сергій Олєфіренко, Богдан Нагірняк, Юрій Тихий; ЗФ – Олександр Шершенюк, Олександр Зимовченко, Олександр Венгловський, а також Анна Козко (ФЛ), Тарас Гірник (ФМФ), Іван Сердюк (РТФ), Юлія Меркулова (ФММ), Павло Лісов (ФПМ), Павло Базовкін (ФІОТ), Антон Попов (ФІОТ).

Про багатьох із них наша газета вже писала, сподіваємося і надалі інформувати читачів про нові переможці політехніків, яких, без сумніву, з кожним роком більшатиме.

Інф. "КП"

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Ректори пропонують...

.....

Дипломи Міносвіти – переможцям олімпіад

2 Співпраця з Програмою ім. Фулбрайта в дії

.....

З турботою про людей

.....

На засіданнях...

3 Пам'яті Михайла Павловського

.....

Український молодіжний супутник

4 Куточок поезії

.....

На заняттях з шейпінгу

.....

Увага, конкурс!

В останні роки НТУУ "КПІ" тісно співпрацює з Програмою наукових обмінів ім. Фулбрайта в Україні. Метою програми є інтеграція України до міжнародного науково-освітнього простору через сприяння обмінам науковців та викладачів України та Сполучених Штатів Америки. За цією програмою, у 2004 році в НТУУ "КПІ" вже працювали професор Олег Третяк із Дрекселевського університету на медико-інженерному факультеті та професор Мар'яна Рубчак з універ-

викладання ґрунтується на поясненні теоретичних положень менеджменту в тісній взаємодії з практичним застосуванням, відчувається високий фаховий рівень викладача, доступність та ясність викладання. Протягом лекції відбувався діалог між студентами і викладачем, студенти виконували невеликі завдання, крім того, їм пропонувалося дати свої пояснення до матеріалу, який розглядався. Слід відзначити, що викладання здійснюється англійською мовою, і це

Співпраця з Програмою ім. Фулбрайта в дії

Лекція професора Енді Лангевеца

ситету м.Велперейзо на факультетах лінгвістики та соціології.

У 2005 році, за домовленістю з Програмою ім. Фулбрайта, на факультеті менеджменту та маркетингу викладатимуть професори Енді Лангевец (університет Конкордія, штат Небраска) та Лінеел Фромм (університет Сан Дієго).

10 лютого 2005 року в головному корпусі університету (ауд. 155) відбулася перша лекція професора Енді Лангевеца з менеджменту та корпоративних фінансів. Перше, що слід відзначити, це високий рівень технічної забезпеченості викладача – проєктор, ноутбук, роздаткові матеріали для кожного студента. Методика

дозволяє отримати не тільки знання з менеджменту та корпоративних фінансів, але й покращити свої знання з англійської.

Після закінчення курсів, усі, хто успішно склав екзамен, отримають сертифікати Програми ім. Фулбрайта.

Таким чином, завдяки діяльності Програми ім. Фулбрайта в Україні, студенти факультету менеджменту та маркетингу отримали унікальну можливість познайомитись із рівнем та методиками викладання, які є традиційними для університетів США, набути цінного практичного досвіду.

Інф. "КП"

З турботою про людей

Київська політехніка знала й шанована науковими школами, вченими, які працювали й продовжують трудитися в університеті нині, своїми випускниками, які рухають вперед різні галузі вітчизняної та зарубіжної економіки. За такими успіхами й досягненнями стоїть розгалужена інфраструктура навчального закладу, яка й дозволяє йому ефективно працювати. Зокрема, соціально-побутове відділення.

На перший погляд, коло інтересів, які тут вирішують, та обсяг роботи – досить скромний. Та не може бути незначною турбота про людину – не взагалі про співробітників, а про кожну конкретну людину.

Приміром, торік було оформлено близько 400 протоколів на компенсаційні в платі чорнобильцям – ліквідаторам, постраждалим від аварії, дітям, дітям-інвалідам, новонародженим та іншим. Також було оформлено 60 допомог матерям по догляду за дітьми до 3-річного віку. Як повідомила К.М.Гріненко – керівник відділення, з 1 січня щомісячна допомога складає 102 грн, торік – 91 грн.

Багато клопоту, а іноді й нарікань додають житлово-експлуатаційні проблеми, пов'язані з житловим фондом університету. Їх доводиться вирішувати разом із будинкоуправлінням, районними та міськими службами. У минулому році завершили оформлення технічної документації та свідочств на право власності на квартири в будинку по вул. Бор-

шагівській, 145. Тут також ведуть контрольні списки співробітників, які перебувають на квартирному обліку за місцем проживання і потребують поліпшення житлових умов, їх – 71 особа.

Постійно в полі зору служби знаходяться ветерани та пенсіонери-політехніки. За сприяння Міжнародного жіночого клубу для пенсіонерів та одиноких двічі на тиждень організовують благодійні обіди в ідальні університету. Понад п'ятдесят людей похилого віку обслуговують тут. За сприяння адміністрації університету та Співки самаритян України пенсіонери отримують продуктові набори до свят.

Опікується соціально-побутовою службою університету і співробітниками ХТФ, які працюють зі шкідливими для здоров'я речовинами. Відповідно до закону про охорону праці вони повинні щороку проходити медогляд. У попередні роки їх обслуговували в районній поліклініці, де багато відвідувачів та черг. Таке обстеження забирало багато часу та викликало справедливі нарікання. У 2005-му політехніки пройшли лікарський контроль в медсанчастині заводу "Київприлад", що зручніше й ефективніше, вважають вони. Нині готуються списки для складання акту про обстеження у поточному році.

Катерина Михайлівна Гріненко вдячна керівництву університету за увагу та підтримку, а також своїм колегам: майстру О.М.Шинкаренко, старшому інспектору Т.В.Данилко, паспортистиці О.Виговській та майстру С.О.Руденку за старанність та працьовитість.

Н.Вдовенко

К.М. Гріненко

На засіданнях Вченої та адміністративної рад

На початку чергового засідання Вченої ради, яке відбулося 14 лютого під головуванням ректора університету М.З.Згуровського, із ювілейним днем народження було поздоровлено професора Г.Ф.Бублика, великій групі студентів-переможців Всеукраїнської студентської олімпіади було вручено дипломи Міністерства освіти і науки України, диплом професора було вручено О.І.Клесову.

Зі звітної доповіддю про підсумки міжнародної діяльності НТУУ "КПІ" у 2004 році виступив проректор з міжнародних зв'язків професор С.І.Сидоренко. В доповіді було детально проаналізовано роботу цього важливого напрямку діяльності університету. За минулий рік відчутно підвищився авторитет нашого університету в світі, на конкретних прикладах було показано розширення співпраці із впливовими міжнародними організаціями, охарактеризовано умови підготовки фахівців для іноземних країн та зовнішньоекономічну діяльність університету в науковій сфері, визначено завдання на наступний рік.

В обговоренні доповіді виступили професори Б.В.Струтинський, П.О.Киричок, доцент Ю.І.Височинський. Підводячи підсумки з розгляду даного питання, ректор М.З.Згуровський, як і інші виступаючі, позитивно оцінив діяльність управління з міжнародних зв'язків, відзначив зростання привабливості НТУУ "КПІ" як міжнародного освітньо-наукового комплексу, який здійснює багато масштабних актуальних міжнародних проєктів, наголосив на необхідності більш повною мірою залучати всі підрозділи університету до цієї діяльності. Також управління міжнародних зв'язків було рекомендовано допомагати студентським організаціям у налагодженні міжнародних зв'язків. На сьогоднішній день потрібен аналіз та супроводження виконання укладених міжнародних угод, необхідно також більш активно переходити на навчання іноземних студентів іноземними мовами і, безумовно, підвищувати рівень побутових умов, безпеки та медичного обслуговування іноземних громадян.

Наступним питанням порядку денного було заслухано звіт проректора з адміністративно-господарської роботи та розвитку матеріально-технічної бази доцента М.В.Печеника про роботу господарчих та інженерних служб НТУУ "КПІ" у минулому році. Загальні витрати на утримання матеріально-технічної бази у 2004 р. становили 44,5 млн. грн. Увагу присутніх було привернуто до споживання та витрат на комунальні послуги в підрозділах університету. Ремонтно-відновлюваних робіт було виконано на 2,5 млн. грн., значну увагу було приділено утриманню матеріальної бази студентства, капітальному будівництву, базам відпочинку, профілакторію, благоустрою території кампусу університету тощо. На закінчення доповідач окреслив основні завдання на 2005 рік. При обговоренні цього питання із позитивною оцінкою роботи даного напрямку виступили Ю.І.Височинський, М.І.Бобир, Б.В.Новіков, М.З.Згуровський.

Ректор університету, зокрема, підкреслив виняткову роль майнового комплексу підрозділу, який, за умов модернізації системи управління університетом, відіграватиме ключову роль у його життєдіяльності. За майновим комплексом факультету, інституту буде закріплено відповідне енергопостачання, територія, гуртожиток, корпус. Його функціонування потребуватиме створення необхідної електронної бази даних, що сприятиме енергозбереженню, використанню площ за призначенням тощо, тобто впровадження ефективного енергоменеджменту на рівні університету та підрозділів. Більш докладну інформацію про звіти з діяльності напрямків, очолюваних проректорами С.І.Сидоренком та М.В.Печеником, плануємо надати нашим читачам у наступних номерах "КП".

Ґрунтовному аналізу питання подальшого вдосконалення організаційної діяльності університету та його системи управління на розширеному засіданні адміністративної ради, яке відбулося 11 лютого, а також на поточному засіданні Вченої ради, було присвячено доповідь першого проректора з навчальної роботи Ю.І.Якименка.

Масштаби діяльності університету і нові завдання, що виникли останнім часом, із урахуванням Указу Президента України стосовно КПІ, законів України "Про освіту" та "Про вищу освіту", не дозволяють пільгово працювати в тій моделі управління, що вже встановилася і до сьогодні себе виправдовувала. Починаючи з листопада минулого року, координують та робочими групами у складі ректора, проректорів, деканів, директорів ряду підрозділів було напрацьовано пакет необхідних документів, що створюють умови для більш широкій автономізації навчальних підрозділів. У недалекому майбутньому наш університет стане системою профільних навчальних закладів, або, як це зазначено в розроблених статутних положеннях, "навчально-наукових інститутів", за умови збереження ряду загальних органів управління університетом.

Як було підкреслено в доповіді Ю.І.Якименка та співповіді М.З.Згуровського, основною метою вдосконалення системи управління є підвищення якості навчання, цьому сприятиме більш чітка робота з контингентом студентів при значному розширенні повноважень деканів і директорів інститутів, що передбачає положення про формування контингенту студентів. Основні напрямки діяльності університету залишаються, але організаційно покладаються на автономні підрозділи, такі як університет визначатиме загальну стратегію розвитку, кадрову та фінансову політику, механізми оцінки якості освіти тощо.

Дані пропозиції стосовно розроблених типових положень реорганізації структури управління було ухвалено як на розширеному засіданні адміністративної ради, так і після їх розгляду та обговорення на засіданні Вченої ради.

На засіданні адміністративної ради було заслухано і обговорено доповідь начальника управління

економіки та фінансів Л.Г.Субботіної "Про затвердження бюджету університету на 2005 рік".

За всіма джерелами надходжень бюджет НТУУ "КПІ" на 2005 рік складає рекордну для університету суму – 254,5 млн. грн., тобто на 94,9 млн. грн. більше, ніж у 2004 році. Якщо в попередні роки обсяги бюджетних і власних надходжень були майже однаковими, то в 2005 році обсяг бюджетних коштів у 1,76 разу перевищує кошти спеціального фонду.

Головна причина значного приросту бюджетного фінансування – збільшення удвічі оплати праці всіх видів персоналу згідно з Указом Президента України від 30.08.2004 р. № 1023/4004. Крім того, вперше за останні 10 років передбачено бюджетне фінансування на придбання обладнання для навчальних лабораторій і студентських гуртожитків на суму 1,6 млн. грн.

За надання всіх видів платних послуг у 2005 році структурні підрозділи планують заробити 92,2 млн. грн. Згідно з діючою структурою 69,3% коштів залишиться в підрозділах, а 30,7% буде відраховано до централізованого фонду.

Відповідно до затверджених планів проведення ремонтних робіт у корпусах і гуртожитках, на переобладнання навчальних лабораторій, ремонт та облаштування баз відпочинку "Політехнік" і "Сосновий", придбання обладнання для студентської поліклініки, оплати комунальних послуг та на інші загальноуніверситетські потреби з централізованих коштів буде використано 18,7 млн. грн., або 66,0%.

Таким чином, на оплату потреб усіх структурних підрозділів передбачається направити 82,6 млн. грн., або 89,6% спеціального фонду, на централізовані потреби – 9,6 млн. грн., або 10,4% власних коштів.

Запропонований бюджет було вирішено взяти за основу та щоквартально вносити корективи.

Насичена програма роботи Вченої та адміністративної рад включала також розгляд питання "Про деякі елементи підвищення якості навчального процесу". За доповіддю проректора університету з навчальної роботи доцента Г.Б.Варламова та співповіддю директора Науково-дослідницького центру прикладної соціології "Соціоплюс" ФС А.А.Мельниченка було заслухано та обговорено результати дослідження рівня хабарництва в університеті з метою створення атмосфери, що сприятиме унеможливленню та викориненню цього ганебного явища в нашому колективі. Матеріали даного дослідження було надруковано у 2 номері "Київського політехніка" від 20 січня 2005 р. у статті "Час вимити руки", яка вже стала предметом широкого обговорення на всіх рівнях навчальних підрозділів університету. Проявам хабарництва було надано належну оцінку. Увагу керівників підрозділів було привернуто до необхідності профілактики цього недопустимого у вищій школі явища і висловлено нагальну потребу змінити дану ситуацію, продовжити роботу з її аналізу, прослідкувати зміну тенденції при викориненні цього ганебного явища.

Ю.Москаленко

ПОГЛЯД У МИНУЛЕ

Листопад 1948 р.
Завідувач кафедри металознавства КПІ академік АН УРСР
В.М.Свечніков (третій справа) веде бесіду зі студентами

ПАМ'ЯТІ Михайла Павловського

Рік тому згасла свічка життя Михайла Антоновича Павловського, відомого вченого і політика, народного депутата України трьох скликань, великого патріота своєї Вітчизни. Днями у видавництві "Музична Україна" вийшла книга про цю непересічну особистість "Михайло Павловський – Людина. Вчений. Політик". У ній зібрані розповіді про Михайла Антоновича рідних, близьких, товаришів та колег по науковій і політичній діяльності, а також численні фотографії. Наведимо окремі витяги з книги, що доносять до нас образ цієї прекрасної людини.

Ю. В. Тимошенко, прем'єр-міністр України: "Чим впевненіше людина ступає по життю, тим глибший слід вона залишає". Людина сучасна, європейських поглядів, він уважно стежив за науковими й політичними світовими тенденціями. Він належав як до колишньої радянської науки, так і до її самостійної української гілки. Чи не основною заслугою покоління науковців – сучасників Павловського є збереження наукового потенціалу для незалежної України.

Робота Павловського в уряді – це порятунком промислових підприємств від банкрутства, простоїв, безробіття, банального грабунку чиновників. Парламентська діяльність Михайла Антоновича була плідною, він співавтор багатьох законів та державних програм стратегічного розв'язку країни. На парламентських виборах 2002 р. він балотувався за списком виборчого блоку Юлії Тимошенко за №8. З-під його пера виходили сотні публікацій на економічну і політичну тематику.

Михайло Павловський був життєрадісною, чуйною, доброю людиною. Прекрасний сім'янин, він прожив щасливе життя зі своєю дружиною, виховав двох дітей. Андрій пішов слідами батька – став доцентом в НТУУ "КПІ". Михайло Антонович експлуатував час, ніби усвідомлюючи, що має його в дефіциті. Доля помстилася, наздогнавши його на 61-му році життя, у найпродуктивніший для людини вік.

На прикладі М.Павловського і через десять, і через двадцять років учитимуться молоді люди. Він залишиться нашим сучасником, бо неперехідними і невіддільними будням є людські цінності, які він сповідував.

М. З. Згуровський, академік НАНУ, ректор НТУУ "КПІ": "Одержимий у творенні добрих справ".

М.Павловський був людиною, яка вирізнялася своєю одержимістю у творенні добрих справ, своєю колосальною енергетикою, цілеспрямованістю. І цим продигована вся його біографія як уче-

ного, педагога, всі його справи в КПІ.

З відзнакою закінчив ММФ, трохи більше ніж за два роки підготував і захистив кандидатську, досяг значних результатів у галузі проектування гіроскопів, захистив докторську. Очолив кафедру теоретичної механіки і понад 30 років керував нею. Коли став політиком, зацікавився розвитком економіки країн перехідного періоду, захистив за цією темою докторську, ввівши до цієї дисципліни новий математичний апарат. Михайло Антонович стояв у витоків ФАКСу, очолював його протягом 10 років. М.Павловський виховав свою школу в КПІ – вона потужна, кістяк її працює плідно.

ПАМ'ЯТІ Михайла Павловського

Ю.І.Якименко, чл.-кор. НАНУ, перший проректор НТУУ "КПІ": "Універсальний і щедрий учений".

Нашому університету поталанило на таких учених, як М.Кільчевський, Т.Путята. М.Павловському випала велика честь продовжити їхню справу, і не лише на рівні завідування кафед-

М.А.Павловський (у центрі) завідувач кафедри теоретичної механіки КПІ, 1977 р.

рою теоретичної механіки, а й керівництва науковою школою. Він робив це професійно, по-новаторському, з любов'ю. Він не лише зберіг і продовжив традиції теоретичної механіки у своєму підручнику, а й виклав нове бачення, нові підходи – математичні, інформаційні, із урахуванням прикладних аспектів. Це – велика праця.

На його лекції з радістю йшли не тільки студенти, аспіранти, а й

ФАКС: "Так зростала піраміда з потужним фундаментом". Йому, вже кандидату наук зі стажем, ще не було тридцяти. Він активно працював, групуючи навколо себе наукові сили, що їх поповнювали переважно студенти, випускники, які вступали до аспірантури і залишалися на кафедрі інженерами. Михайло Антонович відчував і добрав тих, у кого було наукове чуття, іскра Божа. Можна мати багато ідей, але якщо над ними не працювати, вони залишаться нереалізованими. М.Павловський сам завжди працював і нас спрямовував на кінцевий результат. Спочатку формувалися маленькі напрями, групи. Потім того, хто продемонстрував свої можливості, він робив керівником напрямку. Так зростала піраміда, фундамент якої з самого початку був дуже потужним.

Не всі були його учнями, але кістяк становили саме вони, вони ж очолювали всі напрями. Моя творча доля – приклад того. Був у нього дипломником, працював у лабораторії, вступив до аспірантури. Потім ми і Державну премію Союзу отримали за один такий напрям.

Усім, на що здобувся, завдячую Михайлові Антоновичу. Він був для мене орієнтиром у житті,

взірцем. Я всім кажу, що я щаслива людина, бо мені поталанило з вузом, а найбільше – з керівником. Для мене він був завжди і в усьому – Учитель.

Л.Каденюк, перший космонавт незалежної України: "Він був дуже цікавий мені як спеціаліст". Спілкувалися з М.Павловським постійно в стінах ВР і поза ними. Він був мені цікавий як фахівець, адже брав участь у створенні складних приладів для бортових систем літальних апаратів. У нього було багато нових цікавих ідей, нових пропозицій. Для мене він був ученим з великої літери. На чимало питань у нас збігалися погляди. Він багато зробив, помітний слід залишив на землі. Шкода, що не все ще встиг зробити для України.

А.Павловський, к.т.н., доцент: "Не плакати, не сміятися, а розуміти". Батько був завжди взірцем для наслідування. У нього була така жага,

що б він не робив, – бути першим. Краще за всіх грати у волейбол, кращим студентом бути, мати найкращу кафедру. І все так було.

Книги М.А.Павловського

викладачі. Мав багато ідей і щедро ділився ними зі своїми послідовниками, головним для нього було – щоб ці ідеї знайшли своє втілення в житті. Таким універсальним і щедрим був Михайло Антонович, який завжди йшов до кінця, ніколи не спинявся на півдорозі.

Остання фотографія, яка у нас є, – М.Павловський на трибуні з онуком на площі Знать, виступає на Дні першокурсника. Для нас дуже важливо зберегти пам'ять про цю непересічну людину, продовжити її справу, вона заслуговує на це.

О.Збруцький, професор, декан

Навряд чи знайдеться в Київському політехнічному хоча б одна амбітна молода людина – студент, аспірант чи молодий науковець – яка б не хотіла побачити плоди своєї науково-технічної творчості не на папері та в кресленнях, а «в залізі» – в приладах, пристроях, апаратах, машинах. У цієї категорії молодих людей нині з'явився унікальний шанс самореалізуватися: Національне космічне агентство України оголошує другий етап конкурсу проектів Українського молодіжного супутника.

Перші у світі мікросупутники, розроблені в університетах наприкінці 70-х – початку 90-х років минулого сторіччя, використовували для радіоаматорського зв'язку. З середини 90-х – для дистанційного зондування Землі, моніторингу атмосфери, вивчення космічної плазми. З початку XXI сторіччя в арсеналі мікросупутників – комунікаційний зв'язок (телефонія, Інтернет, космічна відеозйомка), проведення експериментів, пов'язаних із новітніми технологіями матеріалів, медициною та астрономією.

Світовим лідером університетських мікросупутників вважають англійський університет Суррея. Свої супутники розробляють американські університети – Юта, Стенфорд, Арізона, Колорадо; Технічний університет в Берліні, а також університети Росії, Ізраїлю, Австралії, Таїланду, Малайзії, Південної Кореї. До речі, мабуть останній за терміном запуску студентський мікросупутник належить Московському державному університету. Він був виведений на орбіту менш ніж місяць тому – в січні 2005 року, в день Тетяни – покровительки всіх студентів, та названий її ім'ям.

В Україні роботи з цього напрямку проводяться в рамках Третьої загальнодержавної (Національної) космічної програми України на 2003 – 2007 роки за комплексним освітнім проектом «Освіта – КА». Його мета – створення на основі новітніх високотехнологічних рішень першого національного молодіжного малого супутника. Реалізація проекту матиме велике значення для України в освітньому, науково-технічному та іміджевому аспектах. Організатором та координатором проекту «Освіта – КА» призначено Національний центр аерокосмічної освіти молоді України, який оголосив конкурс на кращий космічний експеримент, дослідницьку та службову апаратуру, інші рішення, які можна було б реалізувати в мікросупутнику. Найважливішою умовою участі в конкурсі, крім загальноприйнятих критеріїв, було: кількість молодих фахівців (віком до 35 років) в колективі, який пропонує проект, має складати не менше 75%.

Перший етап конкурсу закінчився 15 квітня 2004 року. На нього було подано 24 проекти з 11 вищих навчальних закладів та 4 наукових організацій семи областей України. Підсумки першого етапу конкурсу були підведені на науково-технічній конференції «Мікросупутники – перспектива та реальність», яка проходила на базі Національного центру керування і випробувань космічних засобів НКАУ (м.Святиого). За підсумками першого етапу переможцями визнані творчі колективи студентів та молодих спеціалістів Головної астрономічної обсерваторії НАН України, Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Фізико-технічного інституту Дніпропетровського національного університету та НТУУ «КПІ», які зараз ведуть розробку технічного завдання та технічних пропозицій на користь навантаження першого молодіжного мікросупутника.

УКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СУПУТНИК Другий етап конкурсу

Щодо заявлених проектів, які не брали участі в формуванні корисного навантаження першого мікросупутника, то їх пропонується покласти в основу програми створення українських молодіжних супутників, яка формується для практичної реалізації проекту «Освіта – КА» до 2007 року. Ця програма передбачає проведення наступних етапів конкурсу (починаючи з 2005 року). Програма не обмежується рамками створення тільки супутників, вона націлена на розробку інших елементів космічної системи, включаючи наземний сегмент і сегмент користувачів. Перевага надається тим молодіжним проектам, які спрямовані на розробку технологій, критично важливих для ракетно-космічної та інших галузей народного господарства і мають перспективи впровадження. Проекти після реалізації повинні передбачати певні освітні і наукові досягнення з реальними результатами, одержаними при підготовці курсових, дипломних робіт, наукових праць, дисертацій та ін.

Виходячи із запропонованої ідеології, Національний центр аерокосмічної освіти молоді України запрошує творчі молодіжні колективи взяти участь у наступному – другому етапі конкурсу проектів українського молодіжного супутника за такими напрямками:

1. ОСВІТНІЙ (нові ідеї та перспективні проекти для активізації та залучення молоді України до космічної діяльності, підвищення рівня знань молоді в галузях науки і техніки, що використовуються при створенні та експлуатації супутникових систем).

2. НАУКОВО – ДОСЛІДНИЙ (наукові космічні дослідження для вивчення та забезпечення моніторингу фізичних параметрів та процесів, що спричиняють вплив на середо-

вище існування людини: спостереження Землі з космосу, позаатмосферна астрономія та астрофізика, фізика невагомості, космічна біологія та медицина, космічне матеріалознавство та інше).

3. ТЕХНІЧНИЙ (реалізація проектів зі створення та експлуатації мікросупутників у складі космічного сегменту існуючої або перспективної космічної системи, в тому числі космічні платформи для мікро- та наносупутників, системи космічного зв'язку та навігації, засоби виведення на орбіту, бортові прилади дистанційного зондування Землі та інше).

4. СИСТЕМНИЙ (реалізація проектів зі створення та експлуатації космічної системи у складі наземного сегменту та сегменту користувача, в тому числі технічні та програмні засоби прийому, обробки та використання інформації з борту мікросупутника).

Докладніше з умовами конкурсу можна ознайомитися на сайті <http://unaec.dp.ua/>.

В.В.Хуторний, генеральний директор Національного центру аерокосмічної освіти молоді України, **В.М.Федоров**, заступник декана ФАКС

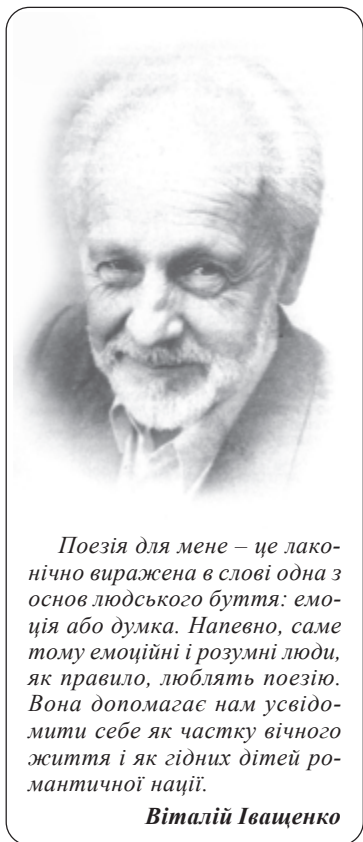
КУТОЧОК ПОЕЗІЇ

Днями до нашої редакції завітав усім відомий в нашому університеті Віталій Іващенко – кандидат наук, доцент, засновник і художній керівник естрадного театру аматорів "ЕТА", Заслужений працівник культури України. І, насамперед, – поет. Він презентував нам свою нову поетичну збірку "Зернятка: Краплинки поезії". Це вже одинадцята його поетична збірка. Як і належить, у ній представлені всі ті вічні теми, про які поети пишуть з незапам'ятних часів – "Смисл", "Стосунки", "Істини", "Хто ми є?", "Простір кохання"...

Мою увагу привернули, насамперед, ті "краплинки", які можна назвати краплинками мудрості. Адже Віталій Іващенко – поет не молодий. Не той, кого переповнюють емоції, які він намагається якось висловити, але ще не вміє знайти потрібне слово, або бажає описувати таке, чого через недостатній життєвий досвід не знає, а тільки намагається уявити.

У збірці багато чотиривіршів, у яких в гарній художній формі висловлюються мудрі думки. А гарна форма і мудрий зміст – це і є та довершеність, яка будить хороші думки і хороші емоції – і робить людей кращими і мудрішими.

В.Ігнатович

Краплинки мудрості

***
Є дві моделі існування
У цьому світі всіх і вся:
Чи то Банальне споживання,
Чи власне творення життя.

***
З усіх відомих істин вічних
Людьми керують тільки дві:
Утвердити себе між інших
Або знайти себе в собі.

***
Живи, не економ емоцій,
Дурні амбіції відкинь.
Не пниш до слави, як до сонця,
Бо слава - це всього лиш тінь.

***
Мені аж страшно, скільки є людей
Егоїстичних, грубих, злих і темних.
Невже віки минули надаремно?
Куди ж цивілізація іде?

***
Всьому свій час. Його не підігнати.
Все збудеться, якщо ясна мета.
Ніхто й ніщо не зможе заважати,
Коли настане часу повнота.

***
Високі посади – мов гори скелясті:
Лякають і манять вони.
Звичайній людині туди не дістатись,
Там тільки орли й плазуни.

***
Духовний пошук мрія і потреба.
Без них чи ти людина врешті-решт?
Якщо всі дні однакові у тебе,
То ти, можливо, просто не живеш?

***
В дорозі розслаблятися не годиться.
Свідомо йти життям – не завжди мед.
Обсмакувати пройдене – дурниця!
Допоки сили є, їди вперед!

***
Розум в цілому хвалити не треба,
Благо від нього, від нього і гріх.
Що таке хитрість? Це розум для себе.
Інтелігентність – це розум для всіх.

***
Є ідоли в політиці й культурі.
З дитинства вчили шанувати їх.
Не вдумуючись, молимося, як дурні.
А може на таке молитись гріх?

***
Не бійся звіра, що реве і рика.
Людину чує, то тікає геть.
Боятись треба, як красива змійка
Шипить тихенько, а куса – на смерть.

***
Боюся слів. Одне із них – "ніколи".
Мов темна прірва. Як бездонна ніч.
Такий у ньому незнищений холод,
Немов лишився з смертю віч-на-віч.

***
Розумність проявляється по-різному.
Змагатися не треба – хто кого.
Завжди повага до чужого розуму
Є першою ознакою свого.

***
Є вік за паспортом, а є за відчуттям
Бажань душі і пристрасті свободи.
І хоч чудес немає у природі,
Як правило, цей вік ти визначаєш сам.

***
До совісті стежка вузька.
До гідності вимог багато.
Найперша чеснота людська –
Нікому й ніде не брехати.

***
Завжди уважно ставлюся до слова,
Йому я довіряю наче другу.
У душ красивих і красива мова,
Убогість мови – це убогість духу.

***
Вже час нам мудрішати, брате,
Пройшли ми труди і розваги.
Вся мудрість у тому, щоб знати,
На що не звертати уваги.

***
Парадоксальні, як не дивно,
Життєві істини і факти.
Воїстину м'яка людина –
Це мужній і твердий характер.

Здоров'я тіла та душі на заняттях з шейпінгу

Усім відомий вислів "в здоровому тілі – здоровий дух". Знають усі й про те, що заняття фізичною культурою сприяють здоров'ю та красі. Але, у красивій людині повинно бути красивим усе – і душа, і тіло, і її вчинки. Проте, де набути цього самого здорового духу для гармонії та гарного самопочуття? Що нам відомо про здоров'я духу? Звичайно, розповсюджена думка про те, що спорт загартує людину, її організм, надає тілу красивої форми та запобігає багатьом хворобам, є правильною та беззаперечною. Та виявляється, і це ще не всі корисні сторони заняття спортом – дещо нове мені повідомила Твердохліб Олена Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, викладач шейпінгу з елементами нетрадиційних оздоровчих систем на факультеті фізичного виховання і спорту нашого університету.

А розпочався її життєвий шлях із захоплення спортом – Олена Федорівна з відзнакою закінчила Національний університет фізичного виховання і спорту України, аспірантуру Науково-дослідного інституту фізичної культури в Москві, розробила тести на витривалість, які увійшли до державних програм з фізичного виховання, а з 1985 р. почала вивчати нетрадиційні види оздоровчої фізичної культури: двічі стажувалася в Міжнародному центрі йоги в Греші, пройшла курс тренінгів з йоги. Брала участь у кількох конференціях: у Львові "Молода спортівна Україна", де отримала нагороди "за оригінальний доклад" та "за найкращий доклад", у Харкові – на VI Міжнародній конференції "Фізична культура і спорт та здоров'я", де її доповідь також була відзначена грамотою. Зараз матеріали Олени Федорівни друкують у деяких методичних та популярних виданнях, а для студентів спеціальностей "Фізичне виховання" та "Фізична реабілітація" нашого університету вона розробляє навчальні програми з нетрадиційних видів оздоровчої фізичної культури. Особливість занять, на яких використовується власні методики Олени Федорівни полягає в тому, що окрім фізичних навантажень, кожен із присутніх на занятті може поринути у свій психологічний світ. Справа в тому, що на заняттях з шейпінгу Олена Федорівна використовує психосоматичні практики, різноманітні дихальні вправи, мудрі (цілющі положення рук), елементи йоги, які потребують і сприяють концентрації уваги, заспокоюють нервову систему, що підсилює цілю-

щий ефект кожної із виконаних вправ. Адже кожне положення тіла, рук, голови, кожна вправа направлені на лікування та профілактику конкретного захворювання. А виконання у музичному супроводі робить заняття ще цікавішими, до того ж, музичному супроводу також притаманна лікувальна властивість. Значну роль відіграє і те, що під час занять усі присутні наче наповнюються якоюсь дивовижною енергією, підсвідомо покращується настрій не лише у тих, хто виконує вправи, а й у тих, хто просто спостерігає за процесом.

У цьому я переконалася на власному досвіді, відвідавши як спостерігач одну із загальнонавчальних пар з фізичного виховання, яку саме і провела Олена Федорівна. Цікаво те, що вправи, які виконуються на занятті з шейпінгу, абсолютно не складні, але, як виявляється, дуже ефективні. Пояснюється це саме тим, що на ефективність вправ та елементів впливає поєднання різноманітних методик китайської гімнастики, цигун терапії, йоги, внаслідок чого відбувається енергетичне саморегулювання і самозцілення організму. А те, що на заняттях студентам цікаво, підкреслює проведення

О.Ф.Твердохліб

змагань з шейпінгу з елементами нетрадиційних оздоровчих систем. Традиційно вони проходять навесні, а участь беруть студенти КПІ, які регулярно із задоволенням відвідують пари і, за допомогою колективу досвідчених викладачів з шейпінгу, створили дивовижні комбінації вправ – дуже витончених, пластичних, але енергійних і красивих. На минулих змаганнях серед студентів КПІ команда одного з факультетів, яку підготувала саме Олена Федорівна, завоювала приз глядацьких симпатій. Дівчата і справді виглядали дуже яскраво – оригінальні елементи композиції, цікаві поєднання вправ, чудові костюми, які вони створили з власної ініціативи, з гарними зачісками та головним атрибутом, за яким можна було впізнати цю команду, – здоровим вогником в очах.

Хто знає, можливо, у цьому виді спорту і є майбутнє фізичної культури – набуття за допомогою таких вправ здоров'я тілесного та духовного. Можливо, осередком подальшого розвитку цього виду спорту в нашій країні стане саме спортивна зала нашого університету, в якій кожен день Олена Федорівна проводить заняття зі студентами та з усіма бажаючими.

Катерина Білоконь

Перший потребує уваги і допомоги

"Головний" (№1) корпус нашого університету – візитівка КПІ. Збудований за проектом архітектора І.С.Кітнера, він понад сто років служить вірою і правдою київським політехнікам, милуючи око своєю фундаментальністю та класикою.

Щоб підтримувати саму будівлю в належному стані, а цього вимагає закон (головний корпус НТУУ "КПІ" визнаний пам'яткою архітектури), треба докладати багато зусиль: і фінансових, і трудових, і матеріальних. Уявіть собі, загальна площа даху складає понад 18000 кв. м, кількість вікон у корпусі – величезна, а загальна довжина труб та електричних кабелів взагалі поза уявою.

Кожний елемент будівлі – на контролі адміністративно-господарської служби, проте погодні умови вносять свої корективи.

Говорить проректор з адміністративно-господарської роботи професор М.В.Печеник:

– Кожного року проводяться вибіркові ремонти покрівлі, але вони не вирішують проблеми в цілому. Як неодноразово відзначалося на засіданнях Вченої ради нашого університету, ця проблема вимагає комплексного вирішення. Тобто нагальним стало перекриття даху в цілому і створення дієвої системи його експлуатації. Вирішувати цю проблему потрібно спільними зусиллями: і адміністративно-господарською службою, і факультетами та інститутами.

Однак, ми не залишаємо цю проблему поза увагою – створена спеціальна бригада, яка виконує роботи з очистки даху від снігу. Планом ремонтних робіт на 2005 рік передбачено виконання ремонту покрівлі корпусу №1.

"Набридло збирати воду!"

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантних посад:

- декана (доктор наук, професор) факультету інформаційної безпеки фізико-технічного інституту;
- завідувачів кафедр (доктор наук, професор) металознавства та термічної обробки;
- фізичної реабілітації;
- професора (доктор наук, професор) кафедри наукових, аналітичних та екологічних приладів та систем приладобудівного факультету.

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 114.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ 241-66-95; 22-09

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор

В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор

Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Комп'ютерний набір

Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор

О.А.КІЛХЕВИЧ

Регістраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.